

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра менеджменту і адміністрування

ПРОГРАМА КУРСУ

**та методичні вказівки до практичних занять
з дисципліни**

«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Харків – 2015

Програму курсу розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 16 лютого 2015 року, протокол № 16.

Укладач

доц. О.В. Семенцова

Рецензент

проф. О.Г. Дейнека

ПРОГРАМА КУРСУ
та методичні вказівки до практичних занять
з дисципліни

«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Відповідальний за випуск Семенцова О.В.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 07.04.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,25. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

1 Загальна характеристика дисципліни.....	4
2 Мета та завдання викладання дисципліни.....	4
3 Розгорнута програма дисципліни.....	6
3.1 Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади публічного адміністрування.....	6
3.2 Змістовний модуль 2. Аспекти організації публічного адміністрування.....	14
3.3 Структура залікового кредиту курсу.....	22
4 Рекомендації до самостійних занять з дисципліни.....	24
5 Рекомендації до практичних занять з дисципліни.....	24
6 Завдання до виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.....	29
6.1 Завдання	29
6.2 Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи.....	31
Питання для самоконтролю.....	34
Список літератури.....	36

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення нормативної дисципліни “Публічне адміністрування” складена у відповідності до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою спеціаліста та магістра за спеціальністю “Менеджмент організацій та адміністрування”. Програма охоплює всі змістові модулі, визначені в анотації дисципліни.

Ці методичні вказівки доцільно використовувати студентам під час їх самостійної роботи при вивченні питань з дисципліни “Публічне адміністрування”.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна вивчається після дисциплін “Державне та регіональне управління”, “Регіональна економіка”, “Прикладні проблеми становлення ринкової економіки України”, “Інфраструктура ринкової економіки”, пов'язана з дисциплінами «Стратегічний менеджмент», «Менеджмент і адміністрування».

Згідно з навчальним планом обсяг аудиторної та самостійної роботи за курсом складає:

- для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст - 22 лекційних (теоретичних) години, 22 години практичних занять та 28 годин самостійної роботи.

- для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр - 34 лекційних (теоретичних) годин, 17 годин практичних занять та 57 годин самостійної роботи.

Форма контролю – екзамен.

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом публічного адміністрування є процес досягнення національних цілей та інтересів через організацію діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних умінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, у тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Основними **завданнями**, які мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;

- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;

- опанування основами методології, технологіями та оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально - цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;

- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

За **результатами** вивчення дисципліни студенти мають

- **знати:**

- 1) предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;

- 2) перспективні наукові напрями розвитку публічного адміністрування;

- 3) технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;

- 4) закони, принципи та механізми публічного адміністрування;

- 5) засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;

- 6) основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;

7) особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;

8) особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері;

- **вміти:**

1) підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу й суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;

2) визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та використовуваними ресурсами, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;

3) визначити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;

4) вживати заходів із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери (або його структурного підрозділу), оптимізації його функціональної та організаційної структури з урахуванням змісту сучасних управлінських технологій;

5) застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

3 РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади публічного адміністрування

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна галузь публічного адміністрування.

Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11].

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських відносин. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11].

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11].

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання і обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11].

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11, 12, 14].

Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [5 – 6, 11, 12].

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.

Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішньої середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.

Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 10]; додаткова [11].

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції у процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [5, 10, 12].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Аспекти організації публічного адміністрування

Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.

Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [5, 10, 12].

Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Структура механізму та органів публічного адміністрування, типологізація органів публічного адміністрування. Принципи організації діяльності органів

публічного адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.

Проблеми вибору найкращої форми правління.

Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів.

Стиль публічного адміністрування.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6], 8]; додаткова [12].

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера. Сучасні підходи в оцінці бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва.

Публічна служба.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [2, 3, 10, 12].

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база корупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий фактор, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання і обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [4, 5, 9, 13].

Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.

Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування, Контрактна система та неокорпоративізм.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [11].

Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.

Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів.

Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтв. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина, населення. Забезпечення державою безпеки прав і інтересів споживачів.

Принципи оцінки ефективності реалізації соціальної політики.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [11].

Тема 15. Публічне адміністрування та економіка

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи.

Основні напрями державного регулювання економікою. Керуюча система в період криз і спадів.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6], 8]; додаткова [11].

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки

Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.

Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

Управління власністю в умовах демократичної, правої держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.

Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, [4 – 6, 8]; додаткова [11].

Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

Поняття та види добровільних об'єднань. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях. Управління в громадських об'єднаннях. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають

на меті отримання прибутку. Управління в релігійних об'єднаннях.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

б) вміння продемонструвати знання конституційних засад побудови структур управління (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6], 8]; додаткова [11].

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Після вивчення теми поширюються такі фахові компетенції бакалавра через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння продемонструвати знання з державної та регіональної політики щодо розвитку соціально-економічних процесів в Україні і світі (типове завдання діяльності 1.1);

- науково-дослідної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

а) вміння використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання й обробки наукової інформації (типове завдання діяльності 4.1);

б) вміння узагальнювати результати наукових експериментів, робити теоретичні узагальнення на основі проведених експериментів (типове завдання діяльності 4.1);

в) вміння оформляти результати наукових досліджень, писати наукові звіти, готувати наукові публікації (типове завдання діяльності 4.1).

Література: основна [1, 4 – 6, 8]; додаткова [11].

3.3 Структура залікового кредиту курсу

Детальну структуру залікового кредиту курсу наведено у таблиці 3.1.

4 РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Самостійні заняття призначені для закріплення та поглиблення теоретичних знань, які отримані під час лекцій, та ознайомлення з підручниками та посібниками, а також для формування навичок з розв'язання практичних завдань з публічного адміністрування на всіх рівнях та в різних організаціях.

Типові завдання з дисципліни “Публічне адміністрування” наведені у подальших розділах цих методичних вказівок.

5 РЕКОМЕНДАЦІ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Мета проведення практичних занять – набуття студентами практичних навичок щодо застосування основних теоретичних положень публічного адміністрування у практичній діяльності організацій різного рівня управління суспільством.

Завданням проведення практичних занять є практична підготовка студентів і формування у них навичок щодо використання основних теорій публічного адміністрування з урахуванням світового досвіду.

Практичне заняття 1. Теоретико-методологічні засади публічного адміністрування

Мета заняття – систематизація основних теоретичних положень за публічного адміністрування.

Завдання – повторення матеріалів лекції за темою «Предмет і методологічна основа публічного адміністрування» як перехід до поглибленого вивчення особливостей управління в публічних організаціях.

Основні поняття до вивчення та обговорення: історичні передумови держави, основні ознаки держави, класифікаційні підходи до управління, співвідношення понять «влада» та «управління», «менеджмент» та «адміністрування».

Практичне заняття 2. Філософські основи вчень про державу та управління

Мета заняття – огляд історичного розвитку філософської думки щодо управління державою та публічного адміністрування.

Завдання – комплексне вивчення та систематизація знань щодо історичного розвитку вчень про управління на державному рівні та публічне управління.

Основні теми до вивчення та обговорення: Моделі ідеальної держави Платона й Аристотеля. Моделі елітаристських держав. Ідеї про управління державою представників утопічного соціалізму раннього середньовіччя Томас Мор (1478 – 1538) і Томмазо Компанелла (1568 – 1639), а також представників утопічного соціалізму ХІХ ст. – Сен-Сімона, Шарля Фур'є, Роберта Оуена. Міркування про державне управління Вольтера, Гельвеція, Дідро. Анархістські теорії П.Ж. Прудона і Ж. Грва (Франція), М.Штірнера (Німеччина), М.О. Бакуніна і П.О. Кропоткіна (Росія). Внесок у розширення наукового пізнання законів, що управляють виробництвом і обміном матеріальних життєвих благ у людському суспільстві, що здійснили Адам Сміт і Давід Рікардо, а також Джеймс Мілль, Карл Маркс, Альберт Маршалл та ін.

Дослідження проблем розподілу й обміну К. Менгера, Д. Візера, А. Бальраса, Д. Кларка та ін. Маржинальні концепції - «граничної корисності», «граничної продуктивності», «граничного доходу».

«Ортодоксальна теорія» державного управління, що розкриває публічне управління як «технологічну» проблему і використовує фундаментальні принципи організації соціально-

економічного розвитку: єдиноначальний керівник, розмежування функцій управління і контролю, галузевий принцип управління господарською діяльністю та ін., та її основні представники Л. Галік, У. Урвік, Г. Файоль.

Перехід від ортодоксальної теорії до врахування взаємозв'язку міжвідомчої і міжгалузевої кооперації, міжособових відносин, координації зусиль неформальних груп, а також розроблення варіантів різних методик системного аналізу.

Політичний підхід до державного управління (60-ті роки ХХ ст.), що полягає в розробці стратегічних аспектів організації виконавчої влади, максимальному врахуванні власне організаційних структур державного управління та їх модифікацій у залежності від цілей, що формулювались, політичних лідерів, які приходили до влади.

Кейнсіанство, некейнсіанство, монетаризм, неокласична теорія, ліве кейнсіанство, посткейнсіанство, неолібералізм і сучасний консерватизм, синтез кейнсіанських і некейнсіанських уявлень та ін.

Практичне заняття 3. Основні теорії управління суспільством

Мета заняття – ознайомлення та вивчення основних теорій управління суспільством.

Завдання – узагальнення та систематизація теорій публічного управління.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені у таблиці 5.1, доповідаються та обговорюються.

Таблиця 5.1 – Основні теорії управління суспільством

Варіант	Тема доповіді
1	Теологічна теорія управління суспільством
2	Антропологічна (патріархальна) теорія управління суспільством
3	Договірна теорія управління суспільством (теорія суспільного договору)
4	Расово-психологічна теорія управління суспільством
5	Теорія завоювання в управлінні суспільством
6	Історико-матеріалістична (соціально-економічна) теорія управління суспільством
7	Органічна теорія управління суспільством
8	Теорія солідаризму в управлінні суспільством
9	Теорія плюралістичної демократії в управлінні суспільством
10	Теорія еліт в управлінні суспільством
11	Теорія неолітаризму або елітної демократії в управлінні суспільством
12	Теорія конвергенції в управлінні суспільством

Практичне заняття 4. Особливості прояву об’єктивних законів публічного адміністрування

Мета заняття – систематизація основних теоретичних положень з класифікації об’єктивних законів публічного адміністрування.

Завдання – повторення матеріалів лекції за темою «Об’єктивні закони публічного адміністрування» як перехід до поглибленого вивчення особливостей управління в публічних організаціях.

Основні поняття до вивчення та обговорення: управління суспільством, як головне призначення публічного адміністрування; загальний закон соціального управління; закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними

процесами. Закон розмежування центрів влади та управління, закон централізації та децентралізації влади; закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування; загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Практичний прояв об'єктивних законів публічного адміністрування.

Практичне заняття 5. Досвід організації публічної служби в європейських країнах світу

Мета заняття – огляд та систематизація моделей організації публічної служби в європейських країнах світу.

Завдання – критика моделей організації публічної служби в європейських країнах світу.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені у таблиці 5.2, доповідаються та обговорюються.

Таблиця 5.2 – Організація публічної служби в європейських країнах

Варіант	Тема доповіді
1	Організації публічної служби у Великобританії
2	Організації публічної служби в Австрії
3	Організації публічної служби у Швеції
4	Організації публічної служби в Угорщині
5	Організації публічної служби в Польщі
6	Організації публічної служби в Італії
7	Організації публічної служби в Іспанії
8	Організації публічної служби у Німеччині
9	Організації публічної служби у Нідерландах
10	Організації публічної служби в Естонії

Практичне заняття 6. Закордонний досвід організації публічної служби

Мета заняття – огляд та систематизація моделей організації публічної служби в країнах світу.

Завдання – критика моделей організації публічної служби в країнах світу.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені у таблиці 5.3, доповідаються та обговорюються.

Таблиця 5.3 – Організації публічної служби в країнах світу

Варіант	Тема доповіді
1	Організації публічної служби у Сполучених Штатах Америки
2	Організації публічної служби в Японії
3	Організації публічної служби в Індії
4	Організації публічної служби в Росії
5	Організації публічної служби в Україні
6	Організації публічної служби в Туреччині
7	Організації публічної служби в Єгипті
8	Організації публічної служби в Мексиці
9	Організації публічної служби в Китаї
10	Організації публічної служби в Аргентині

6 ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

6.1 Завдання

При виконанні контрольної роботи студенти заочної форми навчання повинні стисло навести аналіз результатів досліджень за поставленими теоретичними питаннями за варіантами, що

наведені у таблиці 6.1 Варіант обирається за порядковим номером прізвища студента у журналі викладача.

Таблиця 6.1 – Список питань за варіантами

Варіант	Питання
1	2
1	Поняття держави та її основні ознаки
	Принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес
	Особливості державного та політичного устрою Німеччини
2	Поняття і види публічного управління
	Управлінське рішення як наукова категорія
	Особливості державного та політичного устрою Канади
3	Особливості зовнішнього середовища публічних організацій
	Визначення цінностей і цілей – визначальна ланка прийняття рішень
	Особливості державного та політичного устрою Росії
4	Адміністрування та менеджмент у публічному управлінні
	Роль конкуренції в процесі прийняття рішень
	Особливості державного та політичного устрою Індії
5	Класифікація механізмів публічного управління
	Взаємовідносини суб'єкта та об'єкта прийняття рішень у публічному управлінні
	Особливості державного та політичного устрою Японії
6	Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології
	Послідовність етапів прийняття рішень у публічному управлінні
	Особливості державного та політичного устрою Великобританії
7	Дія ринкових принципів у політичній сфері
	Динаміка виконання рішень
	Особливості державного та політичного устрою Іспанії
8	Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах

Продовження таблиці 6.1

1	2
	Формування «дерева» цілей державного управління Особливості державного та політичного устрою Кореї
9	Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства Юридичне та інше ресурсне забезпечення цілей державного управління Особливості державного та політичного устрою Франції
10	Сутнісні характеристики громадянського суспільства Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування Особливості державного та політичного устрою Китаю
11	Місце і роль громадських організацій та засобів масової інформації у публічному адмініструванні Нові тенденції в системі публічного адміністрування Особливості державного та політичного устрою Сполучених Штатів Америки
12	Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин Бюрократія як наукова категорія Особливості державного та політичного устрою Швеції
13	Співвідношення принципів плюралізму і єдності в громадянському суспільстві Теорія бюрократії М. Вебера Особливості державного та політичного устрою Італії
14	Автономність і органічна єдність громадянського суспільства й держави Сучасні підходи в оцінці бюрократії Особливості державного та політичного устрою Об'єднаних Арабських Еміратів
15	Феномен влади Основні ознаки й атрибути бюрократії Особливості державного та політичного устрою Ізраїлю

Продовження таблиці 6.1

1	2
16	<p>Влада як основний засіб публічного адміністрування</p> <p>Політизація вищого чиновництва</p> <p>Особливості державного та політичного устрою Куби</p>
17	<p>Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування</p> <p>Поняття корупції та корупційних дій</p> <p>Особливості державного та політичного устрою Аргентини</p>
18	<p>Держава як суб'єкт політичної влади</p> <p>Поняття держави та її основні ознаки</p> <p>Особливості державного та політичного устрою Польщі</p>
19	<p>Економічна влада та публічне адміністрування</p> <p>Поняття і види публічного управління</p> <p>Особливості державного та політичного устрою Мексики</p>
20	<p>Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади</p> <p>Особливості зовнішнього середовища публічних організацій</p> <p>Особливості державного та політичного устрою Нідерландів</p>
21	<p>Лобізм у публічному адмініструванні</p> <p>Адміністрування та менеджмент у публічному управлінні</p> <p>Особливості державного та політичного устрою</p>
22	<p>Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами</p> <p>Взаємовідносини суб'єкта та об'єкта прийняття рішень у публічному адмініструванні</p> <p>Особливості державного та політичного устрою України</p>
23	<p>Закон «необхідного багатоманіття»</p> <p>Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології</p>

Продовження таблиці 6.1

	Особливості державного та політичного устрою Казахстану
24	Закон розмежування центрів влади та управління (поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову)
	Дія ринкових принципів у політичній сфері
	Особливості державного та політичного устрою
25	Закон централізації та децентралізації влади
	Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства
	Особливості державного та політичного устрою Австрії
26	Закон системності організації публічного управління
	Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування
	Особливості державного та політичного устрою Бельгії
27	Закон саморозвитку системи публічного управління
	Місце і роль громадських організацій та засобів масової інформації у публічному адмініструванні
	Особливості державного та політичного устрою Австралії
28	Загальнометодичні принципи публічного управління
	Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин
	Особливості державного та політичного устрою Бразилії
29	Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний процес
	Теорія бюрократії М. Вебера
	Особливості державного та політичного устрою Венесуели
30	Принципи, що регулюють управління як соціально-економічний процес
	Сучасні підходи в оцінці бюрократії
	Особливості державного та політичного устрою Естонії

6.2 Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи

Контрольна робота студентів форми навчання спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування» та слухачів ІППК з дисципліни «Публічне адміністрування» виконується на стандартних аркушах формату А4 обсягом не більше 12 аркушів, повинна відповідати встановленим вимогам та містити таку інформацію:

- на титульному аркуші – про шифр роботи та варіант, що виконано студентом;
- на другому аркуші – інформацію про зміст контрольної роботи та заповнений штамп;
- далі – стислі відповіді на поставлені теоретичні питання з посиланнями на джерела, що використані під час дослідження;
- останній аркуш – список літератури.

Робота вважається допущеною до захисту за умов, якщо вона:

- оформлена згідно зі встановленими вимогами та відповідає варіанту;
- містить усі відповіді на поставлені питання;
- містить перелік літератури, яку було використано для виконання контрольної роботи;
- подається до захисту на електронному носії та у паперовому вигляді.

Робота вважається захищеною за умов, якщо студент вільно володіє основними поняттями публічного адміністрування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що включає в себе поняття публічного управління?
2. Що є характерною особливістю зовнішнього оточення публічних організацій?
3. Єдністю яких наук характеризується управління у публічній сфері?
4. Що є підґрунтям об'єктивних законів публічного адміністрування?
5. Розтлумачте поняття «централізація влади»
6. Які групи принципів публічного адміністрування ви знаєте?
7. Які принципи публічного адміністрування належать до таких, що регулюють управління як соціально-політичний процес?
8. Які з принципів належать до таких, що регулюють управління як соціально-культурний процес?
9. Що є результативністю в публічному адмініструванні?
10. З яких етапів складається процес оцінки ефективності діяльності державних служб?
11. У чому полягає адміністрування в публічному управлінні?
12. Які органи влади використовують адміністрування в управлінні суспільством?
13. Як називають процес передачі повноважень зверху вниз та створення відносно самостійних організацій, які самозабезпечуються необхідною інформацією для реалізації повноважень, що передані їм вищим органом?
14. Яка різниця між поняттями «компетенція» та «повноваження»?
15. Які ви знаєте закони публічного адміністрування? У чому вони полягають?
16. Які розрізняють види ефективності державного органу?
17. Які методи можна застосовувати для оцінки ефективності діяльності державних служб?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1 Атаманчук, Г.В. Теория государственного управления [Текст]: курс лекций / Г. В. Атаманчук. - 4-е изд., стер. - М.: Омега; - Л., 2006. – 400 с.

2 Берсуцкая, С.Я. Развитие систем подготовки и принятия управленческих решений (на примере предприятия машиностроения) [Текст]: дис. ... канд. экон. наук: 08. 02. 03 / МАМ Украины; / С.Я. Берсуцкая. – Донецк: НАН, 1996. – 217 с.

3 Василенко, В.О. Теорія і практика розробки управлінських рішень [Текст]: навч. посібник для студ. вищ. закл. освіти / В.О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 200. – 420 с.

4 Мельник, А.Ф. Державне управління [Текст]: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. - 582 с.

5 Зеркин, Д.П. Основы теории государственного управления [Текст]: курс лекций / Д.П. Зеркин, В.Г. Игнатов. - 3-е изд., доп. и перераб. – М.: ИКЦ "МарТ"; Ростов н/Д: Издат. центр "МарТ", 2007. – 512 с.

6 Малиновський, В.Я. Державне управління [Текст]: навч. посібник / В.Я. Малиновський. - Луцьк, 2000. – 558 с.

7 Мысин, Н.В. Теория и история социального управления: Опыт России и зарубежных стран [Текст] / Н.В. Мысин. – С. Пб., 2000. – 496 с.

8 ХаннаЄ, У. Процесс принятия решений в организациях государственного сектора [Текст] / У. Ханна // Современное управление. – Т. 2. С. 16 – 28.

9 Чиркин, В.Е. Публичное управление [Текст]: учебник / В. Е. Чиркин. - М.: Юристъ, 2004. – 475 с.

10 Шамхалов, Ф. Основы теории государственного управления [Текст]: учеб. для вузов / Ф. Шамхалов. - М.: ЗАО "Изд-во "Экономика", 2003. – 518 с.

Додаткова

11 Про місцеве самоврядування в Україні [Текст]: закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - С. 170.

12 Про державну службу [Текст]: закон України від 16 грудня 1993 року N 3723-ХІІ // zaron2.rada.dov.ua/lauvs/shav/3723-12

13 Про місцеві державні адміністрації [Текст]: закон України від 9 квітня 1999 року № 586-ХІУ // Офіційний вісник України. - 1999. - № 18. - С. 190.

14 Антикорупційна політика України [Текст]: навч. посібник для членів громадських рад / Е.Р. Рахімкулов, О.В. Климович [та ін.]. – Львів, 2011. – 136 с.

15 Желюк, Т. Л. Державна служба [Текст]: навч. посібник / Т.Л. Желюк. - Луцьк : Професіонал, 2000. - 558 с.

16 Круш, П.В. Регіональне управління [Текст]: навч. посібник / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко. - К.: ЦУЛ, 2007. - 248 с.

17 Лазор, О.Д. Основи місцевого самоврядування [Текст]: навч. посібник / О.Д. Лазор. - К. : ЦУЛ, 2003.-432 с.

18 Мельник, М.І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії [Текст] / М. І. Мельник. – К.: Атіка, 2001. – 303 с.

19 Мельник, М.І. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми протидії корупції [Текст]: автореф. дис. ... д-ра юр. наук / М. І. Мельник / Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2002. – 31 с.

20 Оболенський, О. Ю. Державна служба [Текст]: підручник / О.Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2006. – 472 с.

21 Оболенський, О. Ю. Державне управління та державна служба [Текст]: слов.-довід. / О.Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2005. - 478 с.

22 Ординський, В. Л. Управління в органах виконавчої влади [Текст]: навч. посібник / В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів. – К.: ЦУЛ, 2008. - 296 с.

23 Чубенко, І. Протидія корупції як засіб захисту прав і свобод людини і громадянина [Текст] / І. Губенко // Вісник державної служби України : наук.-практ. журн. – К.: Голов. упр. держ. служби України, 2004. - N 1. – с. 17-22.

24 Якубовський, О.П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії [Текст]: монографія / О.П. Якубовський, Т.А. Бутирська. - О.: ОРІД НАДУ, 2004. - 196 с.